

Tabela pripomb k predlogu:

AKTA

o metodologiji za izračun nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina

Tabela pisnih pripomb zainteresirane javnosti:

Okrajšava	Ime/naziv predlagatelja:	Naslov	Datum prejema pripomb:
Plinovodi	Plinovodi d.o.o.	C. Ljubljanske brigade 11b, 1000 Ljubljana	14. 9. 2022
GEN-I	GEN-I, trgovanje in prodaja električne energije, d.o.o.	Vrbina 17, 8270 Krško	16.9.2022
Geoplin	Geoplin d.o.o. Ljubljana	Cesta Ljubljanske brigade 11	16.9.2022

Zap. št.	Št. člena	Predlagatelj (okrajšava)	Vsebina pripombe oz. predloga	Utemeljitev	Upoštevanje pripombe oz. predloga DA/ NE/ DELNO	Utemeljitev agencije
----------	-----------	--------------------------	-------------------------------	-------------	--	----------------------

1	Splošna pripomba	Plinovodi	Postavke, ki vstopajo v izračun nadomestila, so v predlogu Akta podane tako v EUR/kWh (cene) kot v EUR/MWh (nadomestila). Predlagamo, da se vsi parametri poenotijo v enoti mere EUR /kWh.	Poenotenje je smiselno, ker je izračunano nadomestilo, poleg cene plina, sestavni del cene kriznega plina, za katerega predlagamo, da je izražen v EUR/kWh.	NE	Vrednosti, izražene v EUR/MWh, so z vidika vrednotenja cen oziroma stroškov bolj sporočilne.
2	Splošno	Geoplin	Absolutno nasprotujemo kakršnimkoli nadomestilom, dokler ni ustrezno popravljena zakonska dikcija, ki trenutno določa, da »lahko končni odjemalec nadomestilo zahteva od svojega dobavitelja plina« (ZOP in ZOP-A).	Dobavitelj, ki je zagotovil zadostne količine zemeljskega plina za izpolnjevanje svojih obveznosti ne more biti zaradi drugih dobaviteljev, ki tega niso storili še dodatno obremenjen s potencialno obveznostjo plačila nadomestila svojemu odjemalcu. Takšna ureditev lahko pripelje do tega, da dobavitelji v takšnih razmerah ne bodo pripravljene dobavljati in bo v končni fazi RS morala zaradi tega zaprositi za solidarnostno pomoč.	NE	Agencija za energijo je na podlagi desetega odstavka 120. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22) odgovorna za sprejem splošnega akta, s katerim predpiše metodologijo za izračun nadomestila in cene plina ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina. Upravičenost odjemalcev do nadomestila določa zakon in ne metodologija, ki jo je pripravila agencija.
3	Splošno	Geoplin	Iz plačila nadomestila morajo biti dobavitelji izvzeti v obsegu zagotavljanja solidarnostne pomoči, saj niso povzročili dogodka, ki je pripeljal do omejevanja.		NE	V primerih, ko bi prišlo do neprostoovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina pri posameznih odjemalcih z namenom zagotavljanja solidarnostne pomoči tretji državi, je znesek nadomestila vključen v končno ceno solidarnostnega plina. Če je prejemnik solidarnostnega plina Slovenija, plin ni bil odvzet nezaščitenim odjemalcem v Sloveniji, zato ne morejo zahtevati nadomestila od dobavitelja.

4	Splošno	Geoplin	Metodologije so v celoti nerazložene, tako da se je težko oziroma nemogoče opredeliti do uporabljenih enačb/faktorjev/itd., prav tako pa po našem mnenju v celoti neprimerne.		NE	Metodologija za izračun nadomestila ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina temelji na podatkih študije, ki jo je izvedel ACER skupaj s pogodbenimi partnerji KANTOR MANAGEMENT CONSULTANTS (KMC, GR) in Economic Consulting Associates (ECA, UK). Nadomestilo na podlagi metodologije je namenjeno le blažitvi posledic, ki jih lahko utrpi odjemalec v primeru prekinitve oskrbe z zemeljskim plinom. Pri določitvi nadomestila gre za ocene povprečnih stroškov, saj teh ni mogoče določati za vsak individualni primer prekinitve oskrbe posebej.
5	Splošno	Geoplin	Iz akta nam ni jasno do katerega nadomestila naj bi bil odjemalec sploh upravičen, saj je generalno nadomestilo vseobsegajoče in se za preračun uporabljajo faktorji ocenjene porabe za določeno skupino in ni prilagojeno le dejanski skupini odjemalca.		NE	Nadomestilo (generalno, skupno) velja za posamezni dan izrednih razmer, ko se je v sistemu uporabljal krizni plin. Nadomestilo iz 6. člena akta upošteva odvzete količine za poslovne in industrijske odjemalce ter elektrarne. Do nadomestila so lahko upravičeni le odjemalci navedenih skupin. V skupni višini nadomestila so upoštewane višine nadomestila za posamezne vrste odjemalcev glede na delež odvzetih količin posamezni vrsti odjemalcev. Za zaščitene odjemalce nadomestilo ni predvideno.
6	Splošno	Geoplin	V metodologiji se ponekod uporablja le CAPEX, drugod tudi OPEX, pri čemer kljub navedbi, da naj bi bili upoštevani tudi manjši prihodki tega v nadaljevanju ni nikjer.		DELNO	OPEX se uporablja le pri izračunu nadomestila za elektrarne, in sicer kot standardizirana vrednost stroškov za vzdrževanje elektrarne na plin, ker ta strošek pomembno vpliva na višino nadomestila. Pri ostalih je OPEX upoštevan le kot razlika med ceno plina in ceno alternativnega vira energije. V zvezi z upoštevanjem zmanjšanja prihodkov je bil črtan četrti odstavek 3. člena akta, kjer je bilo zapisano, da nadomestilo za industrijske odjemalce, ki uporabljajo plin kot

						<p>energent oziroma vhodno surovino v procesu proizvodnje izhodnih produktov, delno upošteva tudi zmanjšanje prihodkov, ki takšnemu industrijskemu odjemalcu lahko nastane zaradi zmanjšanja ali prekinitve oskrbe z vhodno surovino.</p> <p>Na podlagi zbranih podatkov v okviru izvedene študije ACER v Sloveniji manj kot 1 % industrijskih odjemalcev uporablja plin kot vhodno surovino, zato ti niso bili obravnavani kot ločena skupina, temveč s sorazmernim deležem med industrijskimi odjemalci minimalno vplivajo na višino izračunane vrednosti nadomestila za industrijskega odjemalca.</p>
7	Splošno	Geoplin	<p>Obrazložitev določitve CAPEX in OPEX zneskov ni nikjer, zato ni mogoče preveriti primernosti teh postavk za izračun nadomestil.</p>		NE	<p>V tretjem odstavku 3. člena je zapisano, da se pri izračunu nadomestila na podlagi metodologije uporabi ocena povprečnih stroškov izvedbe nadomestnih tehnologij, relevantnih za posamezne vrste odjemalcev, pri katerih se upošteva stopnja izkoriščenosti naprav in povprečne vrednosti cen energentov oziroma virov energije. Vrednosti zneskov CAPEX in OPEX so bile povzete po študiji STUDY ON THE ESTIMATION OF THE COST OF DISRUPTION OF GAS SUPPLY IN EUROPE (ACER) in indeksirane z rastjo cen industrijskih proizvodov v obdobju 31. 12. 2018 do 31. 12. 2021.</p> <p>Vrednosti CAPEX so bile izračunane na podlagi povprečnih cen posameznih tehnologij, pri katerih je bila upoštevana stopnja izkoriščenosti naprav (povprečno število obratovalnih ur glede na vrsto naprave in tip odjemalca).</p> <p>Kot je razvidno iz metodologije, je pri elektrarnah večinski del višine nadomestila standardizirana vrednost stroškov za vzdrževanje elektrarne na plin $OPEX_{EL,0}$ in razlika med ceno plina in nadomestnimi energenti, pri poslovnih in</p>

						industrijskih odjemalcih pa je večinski del višine nadomestila razlika med ceno plina in nadomestnimi energenti.
8	Splošno	Geoplin	Alternativnih energentov (EE in ELKO), ki so upoštevani pri izračunu nadomestila, pri večini industrijskih odjemalcev niti ni mogoče uporabiti in so tako v celoti neprimerni.		NE	Pri določitvi nadomestila je bil uporabljen posplošen pristop za tri skupine odjemalcev glede na naravo porabe plina in povprečenje stroškov nadomestnih tehnologij, česar ni mogoče določati za vsak individualni primer prekinitve oskrbe posebej in posledično morebitne individualne obravnave upravičenosti do nadomestila.
9	Splošno	Geoplin	Manjkajo utemeljitve uporabljenih uteži.		NE	Vrednosti uteži v splošnem aktu so bile določene na podlagi podatkov, ki so bili zbrani in uporabljeni v študiji STUDY ON THE ESTIMATION OF THE COST OF DISRUPTION OF GAS SUPPLY IN EUROPE (ACER). Agencija je te vrednosti proučila in ugotovila, da ni utemeljenih razlogov za spremembo le teh.
10	1. člen (vsebina)	GEN-I	<p>Predlagamo, da se v 1. člen predloga Akta dodajo nov 4. in 5. odstavek, ki se glasita:</p> <p>»(4) Dobavitelj, ki v okviru izrednih razmer ne uspe dobaviti plina svojim odjemalcem in je zanj potrebna izravnava s kriznim plinom, mora plačati nadomestilo za to izravnavo. Do nadomestila, ki je izplačano dobavitelju, katerega plin je bil sproščen kot krizni plin in uporabljen za oskrbo odjemalcev drugega dobavitelja, je upravičen odjemalec, ki mu je bil zmanjšan ali prekinjen odjem. Končni odjemalec</p>	<p>Nov 4. odstavek 1. člena predloga Akta o metodologiji za izračun cene nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina (v nadaljevanju: predlog Akta) predlagamo z namenom jasne opredelitve tega: (i) kdo je upravičen do plačila za krizni plin (ki je sestavljen iz cene plina in nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema), kot to izhaja iz 2. odstavka 120. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21; ZOP): »Nosilec bilančne skupine, katerega plin je bil v okviru izrednih ukrepov neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema sproščen kot krizni plin in uporabljen za oskrbo odjemalcev druge</p>	NE	<p>Predlagane dopolnitve niso predmet tega akta. Vsebina predlaganih dopolnitev je večinoma že zajeta v ZOP, oziroma je materija, ki jo mora urediti zakon.</p> <p>Ne glede na navedeno se strinjamo, da se finančne transakcije izvajajo na dnevni ravni, kar je bilo upoštevano tudi pri pripravi splošnega akta. Ta v 6. členu določa, da se vrednost nadomestila za posamezni dan izrednih razmer, ko se je v sistemu uporabljal krizni plin N_{KP}, izračuna na naslednji način:</p> $N_{KP} = (N_{PO} \cdot U_{PO} + N_{IN} \cdot U_{IN} + N_{EL} \cdot U_{EL}),$ <p>kar pomeni, da se za vsak dan upošteva, koliko plina je bilo odvzetega in katerim skupinam odjemalcev, tako izračunano nadomestilo pa ob ceni plina sestavlja skupno ceno za krizni plin, ki ga morajo plačati dobavitelji, ki so ta plin dobili kot prerazporejene količine plina.</p>

			<p>upravičeno nadomestilo zahteva od svojega dobavitelja plina, in sicer največ do višine, ki se določi v skladu s tem aktom.</p> <p>(5) Finančne transakcije, vezane na izplačilo nadomestila dobavitelju, katerega plin je bil sproščen kot krizni plin, izvaja operater prenosnega sistema prek skrbniškega računa na dnevni ravni za pretekli dan. Vlada za namen zmanjšanja finančne izpostavljenosti operaterja prenosnega sistema določi začasno finančno podporo v višini stroškov nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema z nakazilom na namenski skrbniški račun. Začasna finančna podpora iz proračuna se s poplačilom dobavitelja, ki mu je bil krizni plin dobavljen takoj in sproti brezobrestno vrne v proračun Republike Slovenije.«</p>	<p><i>bilančne skupine ali je bil v okviru neprostovoljnih ukrepov solidarnostnega mehanizma pri oskrbi s plinom prodan sosednji državi članici, je skupaj s prizadetimi člani bilančne skupine upravičen do plačila za krizni plin;« in (ii) kdo mora plačati za izravnavo s kriznim plinom, kot to izhaja iz 3. odstavka 120. člena ZOP: »Nosilec bilančne skupine, ki mu v času izrednih razmer skupaj z nosilci bilančnih podskupin ne uspe dobaviti plina svojim odjemalcem in je za odjemalce iz njegove bilančne skupine potrebna izravnava s kriznim plinom, mora plačati za izravnavo s kriznim plinom.«</i></p> <p>Hkrati nov 4. odstavek upošteva 8. odstavek 120. člena predloga novele Zakona o oskrbi s plini (novela ZOP; čaka na objavo v Uradnem listu Republike Slovenije), ki pravi: »Končni odjemalec, ki mu je bil zmanjšan ali prekinjen odjem plina zaradi ukrepov iz prvega odstavka 119. člena tega zakona, je v primeru, da so mu s tem nastali stroški, upravičen do nadomestila dela stroškov, ki lahko nastanejo ob prehodu na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije, in sicer največ do</p>		
--	--	--	--	--	--	--

			<p><i>višine, ki se določi v skladu z metodologijo za izračun nadomestila ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema iz desetega odstavka tega člena. <u>Končni odjemalec lahko upravičeno nadomestilo zahteva od svojega dobavitelja plina.</u>«</i></p> <p>V izogib nejasnostim ter z namenom nemotenega in učinkovitega povračila stroškov dobaviteljem, katerih plin je bil sproščen kot krizni plin in uporabljen za oskrbo odjemalcev drugega dobavitelja, zato predlagamo tudi jasno opredelitev, da se finančne transakcije izvajajo na dnevni ravni. Finančne transakcije po 6. odstavku 120. člen ZOP izvaja operater prenosnega sistema kot upravljavec skrbniškega računa (glej 63. točko 3. člena ZOP). Pri tem zaradi zmanjšanja finančne izpostavljenosti operaterja prenosnega sistema predlagamo, da Vlada določi začasno finančno podporo v višini stroškov nadomestila ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema na enak način, kot je to predvideno v okviru solidarnostne pomoči (glej 4. odstavek 122. člena ZOP).</p>		
--	--	--	---	--	--

11	2. člen (pomen izrazov)	GEN-I	Predlagamo, da se prva alineja 2. člena predloga Akta preoblikuje na način, kot izhaja iz utemeljitve.	V izogib nejasnostim ali elektrarna pomeni tudi odjemalca, ki kupuje plin za namene soproizvodnje (kogeneracije) električne energije, predlagamo ustrezno dopolnitev prve alineje 2. člena predloga Akta.	DA	Zapis je bil dopolnjen.
12	3. člen (metodol oške osnove)	GEN-I	<p>Predlagamo, da se 1. odstavek 3. člena predloga Akta spremeni tako, da se po novem glasi:</p> <p>»(1) Nadomestilo se obračunava za količine kriznega plina, kot sledi iz določb tretjega odstavka 1. člena tega akta. Metodološko je izračunan na podlagi predpostavk glede dela stroškov, ki bi lahko nastali končnemu odjemalcu ob prehodu na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije, ni pa možnost tega prehoda predpogoj za upravičenost do nadomestila.«</p> <p>Predlagamo izbris 4. odstavka 3. člena predloga Akta.</p>	Upošteva se 3. odstavek 1. člena predloga Akta se nadomestilo obračunava le za količine kriznega plina, ki so bile v sistemu sproščene v posameznem dnevu, ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina posameznim skupinam odjemalcev, z namenom oskrbe zaščitene odjemalcev oziroma drugih odjemalcev, od katerih še ni bilo zahtevano zmanjšanje ali prekinitve odjema plina. Nadomestilo se torej zaračunava za tiste količine plina, ki bi jih odjemalec s strani svojega dobavitelja sicer načeloma prejel, vendar pa so bile v sistem sproščene kot krizni plin in uporabljene za oskrbo odjemalcev druge bilančne skupine. Kot sledi iz obrazložitve agencije, je nadomestilo namenjeno povračilu dela stroškov, ki bi jih ta odjemalec lahko imel v primeru uporabe nadomestnih tehnologij in alternativnih virov energije, ki bi jih uporabil namesto zemeljskega plina. Za tiste odjemalce, ki praviloma	DELNO	<p>Predlagana vsebina prvega odstavka je že zapisana v tretjem odstavku 1. člena, zato tega ni treba ponavljati.</p> <p>Sprejet je bil predlog črtanja četrtega odstavka 3. člena.</p> <p>V skladu s spremenjeno določbo osmega odstavka 120. člena ZOP (Uradni list RS 204/21 in 121/22) vsebina četrtega odstavka v 3. členu ni več potrebna.</p>

			<p>ostanejo brez oskrbe, ker jim dobavitelj ne more dobaviti plina, nadomestilo ni predvideno.</p> <p>Vsled navedenega in v izogib dvomu, da so <u>do nadomestila upravičeni le odjemalci, ki jim plin ni bil dobavljen, ker je bil preusmerjen v drugo bilančno skupino, in da prehod na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije ni predpogoj za upravičenost do nadomestila,</u> predlagamo spremembo 1. odstavka 3. člena predloga Akta.</p> <p>Hkrati predlagamo izbris 4. odstavka 3. člena predloga Akta. To je potrebno zaradi uskladitve s spremenjenim 8. odstavkom 120. člena, kot sledi iz novele ZOP: <i>»Končni odjemalec, ki mu je bil zmanjšan ali prekinjen odjem plina zaradi ukrepov iz prvega odstavka 119. člena tega zakona, je v primeru, da so mu s tem nastali stroški, upravičen do nadomestila dela stroškov, ki lahko nastanejo ob prehodu na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije, in sicer največ do višine, ki se določi v skladu z</i></p>		
--	--	--	--	--	--

			<p><u>metodologijo za izračun nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema iz desetega odstavka tega člena. Končni odjemalec lahko upravičeno nadomestilo zahteva od svojega dobavitelja plina.«</u></p> <p>Namen spremembe omenjenega člena, kot izhaja iz obrazložitve ministrstva za infrastrukturo, je prav spremeniti dosedanji izraz »škoda«, ki se lahko razume tudi kot odškodnina v »stroške prehoda na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma druge vire energije«. 4. odstavek 3. člena predloga Akta, pa se od tega namena oddaljuje in neupravičeno/nezakonito razširja zakonsko podlago, saj v okviru nadomestila za industrijske odjemalce upošteva tudi zmanjšanje prihodkov, ki industrijskemu odjemalcu lahko nastanejo zaradi zmanjšanja ali prekinitve oskrbe z vhodno surovino. Skladno z navedenim zato predlagamo izbris tega odstavka.</p>		
--	--	--	---	--	--

13	5. člen, 6. odstavek	Plinovodi	Stavek, ki določa obveznost Agencije, da javno objavi podatke o višini nadomestil za posamezno skupino odjemalcev na svoji spletni strani, naj se dopolni z rokom, do kdaj mora Agencija objaviti podatke.	Predlagamo opredelitev roka, do katerega Agencija objavi nove podatke o višini nadomestil. Deležniki morajo biti seznanjeni s termini posameznih objav.	NE	Šesti odstavek 5. člena predloga Akta agenciji nalaga obveznost, da podatke o višini nadomestil za posamezno skupino odjemalcev javno objavi na svoji spletni strani. Ker rok za objavo ni določen, je agencija dolžna objaviti te podatke ob uveljavitvi akta.
14	5. člen, 6. odstavek (podatki za namen določitve nadomestila)	GEN-I	Predlagamo izbris 6. odstavka 5. člena predloga Akta.	Predlagamo izbris 6. odstavka 5. člena predloga Akta, ki bi ga nadomestil nov 6. člen, kot obrazloženo v naslednji vrstici.	NE	Šesti odstavek 5. člena predloga Akta agenciji nalaga obveznost, da podatke o višini nadomestil za posamezno skupino odjemalcev javno objavi na svoji spletni strani. Ker rok za objavo ni določen, je agencija dolžna objaviti te podatke ob uveljavitvi akta.
15	6. člen (objava višine nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema)	GEN-I	Predlagamo, da se v predlogu Akta doda nov 6. člen (objava višine nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema), ki se glasi: »Višino nadomestila ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema v skladu z 2. in 3. poglavjem tega akta izračuna agencija in jo objavi na svoji spletni strani najkasneje do 8. ure vsak dan, ko velja generalna odločba o neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema.«	Za namene ažurnega izračunavanja in plačevanja cene kriznega plina, ki sestoji tako iz nadomestila kot tudi cene plina ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina predlagamo, da višino nadomestila izračuna agencija (kot neodvisni organ) in jo na svoji spletni strani objavlja na dnevni ravni. S tem namenom nov 6. člen predloga Akta sledi predlogu Akta o metodologiji za izračun cene plina ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema (glej 6. člen). Predstavljena ureditev je pomembna tudi zaradi predvidljivosti in operativne izvedbe samih plačil kriznega plina, kot opisano v okviru pripomb in utemeljitve 1. člena tega predloga Akta in predloga	DELNO	Vrednost nadomestila za posamezni dan izrednih razmer, ko se je v sistemu uporabljal krizni plin N_{KP} , se izračuna ob koncu posameznega dneva, ko bo znano, koliko količin je bilo neprostovoljno vzetih : <ul style="list-style-type: none"> - industrijskim odjemalcem, - poslovnim odjemalcem in - elektrarnam. Dodan je tretji odstavek, ki določa, da operater prenosnega sistema, ki razpolaga s potrebnimi podatki, izračuna višino nadomestila za pretekli plinski dan in z njo seznanjeni krizno skupino.

				Akta o metodologiji za izračun cene plina ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema.		
16	Prehodna določba	Plinovodi	Dopolnitev z rokom, do katerega Agencija prvič objavi podatke o višini nadomestil za posamezno skupino odjemalcev na svoji spletni strani.	Predlagamo, da se s prehodno določbo uredi rok za prvo objavo podatkov o višini nadomestil, ki se določijo skladno s 5. členom akta.	NE	Prehodna določba ni potrebna. Ker rok za objavo ni določen, je agencija dolžna objaviti te podatke na svoji spletni strani ob uveljavitvi akta.
17	Priloga 1, Tabela 1	Plinovodi	Formula $C_{KO} = C_{ko(l)} \cdot Q_{KOEL}$ se pravilno zapiše kot: $C_{KO} = C_{ko(l)} / Q_{KOEL}$	Ceno kurilnega olja, izraženo v EUR/l, je potrebno deliti s kurilno vrednostjo, izraženo v kWh/l. Formula v Tabeli 1 pa navaja, da se cena pomnoži s kurilno vrednostjo.	DA	